

Η ΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗ ΖΩΗ ΕΝΟΣ ΜΕΓΑΛΟΥ ΠΟΙΗΤΟΥ

Η ΓΥΝΑΙΚΑ ΠΟΥ ΕΝΕΠΝΕΥΣΕ ΤΟΝ ΛΑΜΑΡΤΙΝΟ

Πώς διαφορετικό ένα μυστήριο. Μια νέα μονογραφία για το Λαμαρτίνο. Πώς έγραψε τη «Λίμνη» και τον «Εσταυρωμένο». Ένα άγνωστο είδύλλιο του. Η μυστηριώδης κυρία του Αιξ. Πώς την γνώρισε ο Λαμαρτίνο. Και πώς της έσωσε τη ζωή. Ο παράφορος έρωτάς τους. Ποιά ήταν η αγαπημένη του. Η περιπετειώδης ζωή της. Ο χωρισμός τους. Ο θάνατος της Ίου- λίας. Η άπελπισία του ποιητού, κτλ.

ΟΛΛΟΙ και διάφοροι θρύλοι έχουν κυκλοφορήσει ως σήμερα σχετικά με την γυναίκα που ενέπνευσε στο διάσημο Γάλλο ποιητή Λαμαρτίνο δυο από τα θραυότερα τραγούδια του, την κλασική «Λίμνη» και τον άσυγκριτο «Εσταυρωμένο». Οι ιστορικοί όμως, που καταπίστησαν μ' αυτό το θέμα, δεν κατάβρισαν να ξεκρακιάσουν την ταυτότητα της Ήγερίας του Λαμαρτίνο. Κ' έπρεπε να περάσουν πολλά, πάρα πολλά χρόνια, και να βρεθθί ένας συγγραφέας ώπλισμένος με άπειρατη ύπομονη, για να έργοσθί σχετικώς και να ξεκρακιάσθω ποιά ήταν ή γυναίκα που χρσίμευσε ως μούσα σ' έναν από τους μεγαλύτερους ποιητάς του κόσμου. Ο συγγραφέας αυτός, σέ μια ιστορική μονογραφία του, που έξεδόθη τελευταία στο Παρίσι, περιγράφει, με πλήθος ντοκουμέντα, την μελαγχολική ζωή της ποαγματικής 'Ελθίρας του Λαμαρτίνο καθώς και το θλιβερό αίσθημά της με τον ποιητή.

Τήν πονεμένη αυτή έρωτική Ιστορία θά σάς άφηγηθούμε σ' αυτό το άρθρο μας, παίρνοντας όλα τά στοιχεία από την μονογραφία που σάς άναβέραμε παραπάνω.

Τά λουτρά του Αιξ-Λέ-Μπαίν φημίζονται σήμερα για την ιδιότητα που έχουν να θεραπεύουν τους ρευματισμούς. Πριν από εκατό όμως χρόνια στο Αιξ πήγαιναν μονάχα οι φυμακίτοι. Τήν εποχή εκείνη, οι γιατροί ουσιαστικά Ι- διακίτερος το ξηρό κλίμα της λουτροπό- λεως αυτής σ' άσους έπασχαν από σπη- θικά νοσήματα.

Στά 1816 λοιπόν, έφτανε στο Αιξ και έ- πιανε ένα δωμάτιο στο οικογενειακό ξενο- δοχείο Περιέ ένας νεαρός ταξειδιώτης, Ψη- λός, άγρός, καλοντυμένος... Ο ταξειδι- ώτης αυτός δήλωσε στη διευθύντρια του ξενοδοχείου, ότι λεγόταν Άλφόνσος Λα- μαρτίνο.

Στήν παλαιόν-Περιέ έμειναν τότε και τέσσερες άλλοι πελάτες. Από αυτούς, οι τρείς συναντιόντουσαν τακτικά, μεσημέ- ρι θράδυ, στήν πρατειαρία. Όσο για τον τέταστο, μία νεαρή γυναίκα, αυτή ήταν άθέσπη. Είχε δώσει έντολη να της πηγαίνουν το φαγητό της στο δωμάτιό της. Και ποτέ δεν κατέβαινε στο σαλό- νι... Ήταν μία γυναίκα πολύ παράξε- νη, με δυό λόγια.

Στήν άρχή, ο Λαμαρτίνο δεν έδωσε και μεγάλη σημασία στήν Ιδιότροπη αυ- τή γυναίκα, άν και όλοι οι πελάται του ξενοδοχείου μιλούσανε συχνά γι' αυτήν, σκανδαλισμένοι από τη διαγωγή της. Σιγά-σιγά, όμως, το μυστήριο που περι- έβαλε την άγνωστη κυρία, άρχισε να έρεθίζη την περιέργεια του ποιητού. Κι' ένα θράδυ, ο Λαμαρτίνο, έπιταξρόφοντάς στο δωμάτιο του από ένα περίπατο στο δάσος, μεθυμένος από τ' άρώματα των δένδρων, θρέθηκε ξα- φανικά μπρός στη μυστηριώδη αυτή κυρία...

Η νεαρά γυναίκα καθόταν σ' ένα χαμηλό πάγκο, άκουμπών- τας οχεδόν σ' ένα τοίχο, χρυσοκόκκινο από τις τελευταίες ά- χτίδες του ήλιου. Με τά μακούα κροκόστυλα της ξεφύλλιζε σιγά-σιγά ένα έλλιο γαρύφαλλο. Τά κρόκισα πέταλα του λου- λουδιού σχημάτιζαν αίματωμένες κηλίδες πάνω στήν κάσπη ρόμπια της.

Ο Λαμαρτίνο έμεινε έκστατικός μπρός στη θλιμμένη όμορ- φιά αυτής της γυναίκας. Και τήν αποθαύμαζε, άμίλητος, άκίνητος. Σέ μία στιγμή, όμως, ένας κλαδί έπριε κάτω από τά πόδια του. Η νεαρά γυναίκα, ή όποις δεν είχε άντληθθί ως τότε τον ποιητή, σήκωσε απότομα το κεφάλι της, έβγαλε μία έλαφρά κραυγή τρόμου και γάβηκε σάν σκύα, σάν λευκό φάντασμα, ά- φήνοντας τον Λαμαρτίνο βαρεία τραυματισμένο στήν καρδιά!

Τό ίδιο κιάλας θράδυ, ο ποιητής ζήτησε περισσότερες πληρο- φορίες από τον διευθυντή του ξενοδοχείου σχετικά μ' αυτή την κυρία. Μα ό κ. Περιέ δεν μπόρεσε να Ικανοποιήση την περιέρ- γειά του.

Παρ' όλα αυτά, ύστερ' από λίγο καιρό, παρουσιάστηκε στο

Λαμαρτίνο μία ξαίρετική εύκαιρία να σχετισθί καλύτερα με την άγνωστη, προσφέροντάς της μία σημαντική έκδούλευσι: Τής έσωσε τη ζωή!... Ένα απόγευμα, ενώ ή νεαρά γυναίκα έκανε μόνη περίπατο με μία θάρκα στη λίμνη του Μπουρξέ, άρχισε να φυσάει ξαφνικά δυνατός άνεμος. Η θάρκα άναποδογυριστή- κε και ή κυρία θρέθηκε στή λίμνη. Ο Λαμαρτίνο, ό όποιος έ- κανε και κείνος περίπατο στήν όβη της λίμνης, μόλις είδε ότι έκινδύνευε ή γυναίκα που άπασχολούσε τόσο τη σκέμη του, έπε- σε στο νερό, θρέθηκε με μερικες κινήσεις κοντά στην αγαπημέ- νη του και πρόφτασε να την άρπάξει από τά μαλλιά. Ύστερα, την μετέφερε σ' ένα κοντινό πανδοχείο και πέρασε όλη τη νύ- χτα άγρυπνος στο προσκέφαλό της, μετέωρος με ταξί θ' α- νάτου και ά γ ά π ε ς—όπως έγραψε ό ίδιος άργότερα— και διερωτώμενος άν ή νύχτα εκείνη του έπαύλασε «ένα αι- ώνιο πρόνο ή ένα αιώνιο έρω τ ε...»

Είνε τάχα ανάγκη να σάς ποίμε, ότι ή ώραία κυρία, μόλις συνήρθε, έννοιωσε άμέσως φλογερό έρωτικό πάθος για τον άνδρα που τήν είχε σώσει από τό θάνατο με κίνδυνο της ζωής του;

Λεγόταν Ίουλία Μπουσώ ντεξ Έρετ και είχε γεννηθί στον Άγιο Δομίτικο, από μητέρα κρολή και από πατέρα άξιωμα- τικό του ναυτικού. Σέ ήλικία είκοσι χρόνων την πάντρεψαν στο Παρίσι μ' ένα διάσημο άνδρα, τον Ζάκ Σάρλ, έναν από τους πρώτους μηχαν- ικούς που τελειοποίησαν τό αερό- σποτο. Μα ό Σάρλ, παρ' όλες τις ά- ναμφισβήτητες άρετές του, είχε και έ- να ελάττωμα, ένα ελάττωμα βαουσή- μαντο για μία νεαρά γυναίκα. Ήταν έξήγητος χρόνων... Και τό άποτέλεσμα αυτής της διαφοράς της ήλικίας, ή- ταν να ζήτη ή Ίουλία στή συντρο- φία άλλων άνδρων τη θερμή στήρογ- ή που δεν μπόρουσε να βρη κοντά στο σύζυγό της...

Η θλιβερή αλήθεια όστόσο είνε ότι ή Ίουλία...τό παραξόλωσε τόσο με τους έρωτάς της αυτούς, ώστε κλονί- στικη σοσάρ ή ύγεια της! Τό Σε- πτέμβριο του 1816, ό κ. Ζάκ Σάρλ, ό όποιος δεν έπαψε να την άγαπά και να ένδιαφέρεται γι' αυτήν, την έστειλε στο Αιξ, για να καλύτερέψη εκεί ή κατάστασί της. Άλλ' ή Ίουλία δεν μπόρουσε να καθήση φρόνιμα... Και ό καινούργιος φίλος της ήταν, ουσιακά, ό Λαμαρτίνο, ό όποιος άγνωστάς τό πολυτάραχο παρελθόν της Ίουλίας, την άγάπησε με φλογερό έρωτα, έξιδαν- κεύοντας τη φίλη του με την δόναμη της ποιητικής φαντασίας του...

Οι δυό έρωτευμένοι πέρασαν μέρες όνειρεμένης εύτυχίας στή μαγευτική λουτροπόλη, άδιαφορώντας για τά οχό- λια του κ. Περιέ και των πελατών του ξενοδοχείου. Όλη τη μέρα ήσαν μαζί. Έκαναν μακρινές εκδρομές στα περί- χωρα, πελάτωνα με τη θάρκα, και κάθε θράδυ, ως άργα τη νύχτα, ό Λα- μαρτίνο κρατούσε συντροφία της αγαπημένης του στο δωμάτιό της, άπαγγέλοντάς της στίχους του. Κατόπιν, ή Ίουλία τρα- γούδουσε με φωνή γλυκειά, μία ρογισμένη (έπαυσε από τό στήθος της) ενώ ό ποιητής, γονατισμένος μπροστά της, φιλούσε με λατρεία τά πόδια της...

Μά τά μερόνυχτα αυτά διάθηκαν πολύ γρήγορα. Ένα πρωί, ή Ίουλία έλαβε μία έπιστολή από τό σύζυγό της, ό όποιος την πληροφορούσε, ότι ήταν καιρός πειά να έπι- στρέψη στο Παρίσι...

Οι έρασται έπρεπε να άποχωρισθούν...

Και στίς 26 Οκτωβρίου—δεκαπέντε μέρες μετά την πρώτη συνάντησί τους...στα νερά της λίμνης του Μπουρξέ—έφευγαν μαζί από τό Αιξ. Στο Μασού, άναγκάστηκαν να φιληθούν και να πάρουν ό καθένας αντίθετη διεύθυνση. Ο Λαμαρτίνο θά ή- θελε θέσθια, να συνοδεύσει τη φίλη του ως τό Παρίσι. Με τη διαφορά, ότι δεν είχε τά χρήματα που χρειαζόντουσαν γι' αυτό τό ταξειδί... Κ' έτσι άποχρεώθηκε να γυρισθί μία βρα άρχίτερα στο Μιλλιέ, τό γενέθλιο χωριό του, όπου τον περίμενε άνυπόμο-

Ο Άλφόνσος Λαμαρτίνο

να ή μητέρα του...

Ώστόσο, ό Λαμαρτίνος έπαψε, μόλις ξαναφρέθηκε στό σπίτι του, να συλλογίζεται τί γυναίκα, πού τού χάρισε μερικέσ από τίς πιό εύτυχιόμηνεσ ώρεσ τήσ ζωήσ του. Έτσι άσπατη ήνε ή καρδιά όλων τών άνδρών γενικά—καί τών ποιητών ιδιαίτέρωσ.

Άπεναντίασ, ή 'Ιουλία ήταν σοβαρά έρωτευμένη μέ τό Λαμαρτίνο. Δέν μπορούσε να τόν θγάλη από τί σκέψη τήσ. Καί κείνο πού τή έκανε να υποφέρει περισσότερο, ήταν ό φόβος μήπωσ τόν ξελογοιάση καμμιά άλλη γυναίκα.. Ζήλευε τοιμερά! Καί όσο περνούσανε ή μέρεσ καί ή θδομάδεσ, χωρίσ να παίρη γράμμα από τόν άγαπημένο τήσ, τόσο ή άπελπίοια τήσ μεγάλωνε!

Πέρασαν έτοι τρείσ περίπου μήνεσ. Καί μονάχα τόν 'Ιανουάριο τού 1817, ή 'Ιουλία μπόρεσε να ξαναδθ τόν Λαμαρτίνο, ό όποιοσ πήγε στό Παρίσι όχι έπειδή άυπομονούσε να σφίξη καί πάλι τί φίλη τόν στην άγκαλιά του, άλλ' έπειδή ήθελε να ένεργήση καί να θρη καμμιά δουλειά. Η 'Ιουλία τόν θόηθεσ όσο μπορούσε στη δύσκολη αυτή περιστασία. Καί ό ποιητήσ συγκινήθηκε τόσο από τήν άφοσίωσή τήσ, ώστε...δέχτηκε να τήν ξαναγαπήση!..

Η νέα έρωτική τουσ περίοδος θάσασε δυό μήνεσ. Μιά μέρα, όμως, ό γονείσ τού ποιητού τόν ειδοποίησαν ότι έπρεπε να γυρίση πίσω, στό Μιλύο. Ό Λαμαρτίνοσ άναγκάστηκε να ύπακούση...

Ό δεύτεροσ αυτόσ άποχωρισμόσ έγινε άφορμή να επιδεινωθ ή κατάσταση τήσ 'Ιουλίασ... Η γυναίκα αυτή άμάρτησε πολλέσ φορέσ στη ζωή τήσ. Μέ τό παράφορο αίσθημά τήσ για τόν Λαμαρτίνο, τήν έκανε να ξείλειωθ για όλα τά παραστρατιομάτά τήσ.

Έσθυσε ήρεμα τό μεσημέρι τήσ 18ησ Δεκεμβρίου 1817, ψηθυρίζοντασ τ' ύνομα τού Άλφόνσου.

Καί ό Λαμαρτίνοσ, όταν έμαθε τό θάνατό τήσ, κατάλαβε πώσ μαζύ μέ τήν 'Ιουλία έχανε καί μιá ύπαρξη τυφλά άφοσιωμένη σ' αυτόν. Καί, μέ τήν καρδιά σπαραγμένη από πόνο, καί από μετάνιοια ύσασ, κάθισε κ' έγραψε, τό ένα ύστερ' από τό άλλο, δυό τραγουδία πού έκαναν άθάνατο καί αυτόν καί τή γυναίκα πού τού τό ένεπνευσε.

Τά έζέρετε, άναγνώσταί, τά τραγουδία αυτά.

Είνε ή «Λίμνη». Είνε ό «Έσταιρωμένος». Δυό τραγουδία πού μοιάζουν μέ θογγητό καί άναφυλλητό...

ΤΑ ΕΥΘΥΜΑ ΤΟ ΖΑΠΠΕΙΟΝ

Ζάππειον, θέα θαυμαστή, συνωσι (μόσ καί νύλα) άριστοκράτεσ μπόλικοι καθώσ καί (ρεμπεσκέδεσ

κολώνια, δεντρολίβανο, λεθάντεσ, ποδαρίλα, γρανίτα, φρέσκα παγωτά, λουκούμια καί καφέδεσ.

Χωρίσ να είσαι ποιητήσ, σου παίρνουν τό μυαλό, ό Στύλοι, ό Λόφοσ τών Μουσών κι' ό μέγαλσ Πρθενώσ πότε κυτάξιεσ τά θουνά καί πότε τό γυαλό, κι' όταν θαρεύσαι άπ' αυτά, κυτάσ τόν ούρανό.

Χάνεται μέσ' στην έκαστασ καί ή γρηά κι' ή κόρη, καί δέν προφταίνουν στό κοινόν οι τόσο σερβιτόροι, να κουβαλούν γλυκίσματα.

Κι' ένώ τουσ πάντασ άνοιμοι ή θεα μουσική, καμπόσοι άφιλόμουσοι όλίγο θαιρεί κοιμώνται στά καθίσματα!

ΞΕΦΤΕΡΙ

Στά πρηνηδόν! γονυπετώ! τροχάδην είμαι μανά Θεριό μέ έκανε ή γραμμή, λιοντάρ' ή κουραμίανα! Τ' αυτία μου τά συνήθισα μέ τήσ Λαμπρήσ τά σμπάρα.

Καί όπου πέσω σύγχυθ ή φέρω καί τρομάρα! Μονάχα σύ να μη σωθής γλυκειά δεκαμερία, Καί να μη μάσ χωρίσουνε, κουζίνα μου Μαρία!

ΣΕ ΜΙΑ ΓΕΙΤΟΝΟΠΟΥΛΑ

Περνώ καί μέ τρελλαινούν τά ναζάκια σου τά πονηρά. Περνώ καί δέν χορταίω τά ματάκια σου τά φλογερά, Καί δέν μπορώ να σέ ξεχάσω, γειτονούλα μου τρελλή!.. "Αχ, πώσ φοβούμαι μήπωσ σκάσω άπό τήν λαύρα τήν πολλή!

ΓΝΟΜΙΚΑ, ΣΚΕΦΙΣ, ΑΞΙΩΜΑΤΑ

ΓΙΑ ΤΗ ΓΥΝΑΙΚΑ ΚΑΙ ΤΟΝ ΕΡΩΤΑ

Η όμορφιά είναι μιá συστατική έπιστολή πρòσ τόν έρωτα, πού τήν δίνει ή φύσισ στους εύνοιομένους τήσ.

Ό έρωτασ είναι μιá άρρώστια, από τήν όποια κανείς δέν θέλει να γιαιερνηθί.

Όποσ σέ κάθθ πράγμα, έτοι καί στόν έρωτα ή πείρα είναι ένας γιαιερόσ, πού έρχεται πάντοτε άφοϋ ή άρρώστια κάνει τό έργο τήσ.

Η πολύ εβασίτητη καρδιά έχει άνάγκη από πολλά μαθήματα, για να μη ρίχνη τόν ώκεανό τών αισθημάτων τήσ μέσα σ' ένα κόσκινο.

Ό πραγματικόσ άνδρασ δυό πράγματα κυρίωσ επιθυμεί : Τόν κίνδυνο καί τό παιχνίδι. Να λοιπόν πόσο είναι ό λόγος, πού επιθυμεί τήν γυναίκα, τό πιό επικίνδυνο παιχνίδι πού ύπάρχει στόν κόσμο όλόκληρο.

Κατά κανόνα, ή γυναίκεσ δέν ζέροντι τί θέλουν. Κι' άν καμιά τό ζέρει, δέν τοιμά να τό ζητήση.

Ό άνδρασ όφείλει να έτοιμάζεται για τόν πόλεμο κι' ή γυναίκα για να ζεκουράσ τόν πολεμιστή. Όλα τ' άλλα είναι παραφροσύνη. Η εύτυχία τού άνδρòσ λέγεται : «Θέλω» καί τήσ γυναίκασ : «Εκείνοσ θέλει».

Η Γαλλίδεσ είναι ροδάνια, ή Ιταλίδεσ τροφίκεσ, ή Ισπανίδεσ πατέρι τών 'Ινδιών κι' ή Γερμανίδεσ κρέμα.

Η γυναίκεσ πούχουν καλλίγραμμεσ κνήμεσ πηδών πολλά διαφορετικά τά χαντάκια από εκείνεσ πού δέν έχουν κνήμεσ εύγραμμεσ.

Ό πρώτοσ άνθρωποσ πού περιφρόνησε τόν έρωτα ήταν κι' ό πρώτοσ άθεοσ τού κόσμου.

Η γυναίκα είναι τό μόνον όν πού δέν μπορεί κανείς να τό σκωφαντησή, γιατί έχει άπάνω του όλες τίς κακίεσ.

Η γυναίκα κρίνει πάντα έπεικώσ τίς γυναίκεσ εκείνεσ, πού διεπράξαν σφάλματα, τά όποια μπορεί να διαπράξη κι' ή ίδια.

Ό έρωτασ, όπωσ κι' ό φόβοσ, σέ κάνει να πιστεύησ τά πάντα.

Τό κλειδί τήσ καρδιάσ είναι τά γλυκόλογα.

Οι άνδρεσ κακολογοϋν όλες τίς γυναίκεσ, εκτόσ εκείνησ πού άγαποϋν.

Στόν έρωτα οι άνδρεσ είναι πολύλογοι κι' ή γυναίκεσ όλιγόλογεσ. Αυτό προέρχεται άπ' τό ότι οι άνδρεσ θέλουν να πείσουν κι' ή γυναίκεσ να πειστοϋν.

Στόν έρωτα όποιοσ τίποτε δέν ύπόσχεται, τίποτε δέν όφείλει.

Γυναίκα άκάθαρη, δέν είναι γυναίκα, είναι τέρας.

Τίποτε δέν τιμά τήν γυναίκα τόσο πολύ, όσον ή ύπομονή τήσ, καί τίποτε τόσο λίγο, όσο ή ύπαμονή τού σκύλου τήσ.

Ό άνδρασ λατρεύει μιá γυναίκα για τήν τιμότητά τήσ καί τήν μισεί γιατί δέν έννοει να τού παραδοθί.

Δέν πρέπει κανείς να έμπιστεύεται στούσ ποταμούσ, στούσ όπλισμένους άνθρώπουσ, στα ζωα πούχουν κέρατα ή μυτερά νύχια καί...στις γυναίκεσ.

Η άσχημία είναι ό καλύτεροσ φύλακασ μάσ κατέλλασ, έστερα όμοσ από τήν άρετή τήσ.